

1. Kule

- b) Lidový název pro zlatník rakouské měny. Výraz je pravděpodobně odvozen od německého pojmenování gulden.

2. Pěták, pětník

- a) Původně hovorový výraz pro minci v hodnotě pět krejcarů přešel po zavedení korunové měny v roce 1892 i na desetihalěr, protože předchozí jednotka 1 zlatý se rovnala 2 korunám a tedy desetihalěr byl roven někdejšímu pětikrejcaru.

3. Úplavice (ouplavice)

- b) Název se týkal rakousko-uherské papírové dvoukoruny, která byla tištěna v červené barvě charakteristické pro průjem při úplavici.

4. Akcíz

- a) Jednalo se o spotřební daň, která byla vybírána na čáře, tzn. na hranici velké obce. V českých zemích se jednalo o potravní daň na čáře, přičemž docházelo k výběru daně za zboží dovážené do obce přímo na hraniční čáře města.

5. Aloj

- a) Výraz pocházející z francouzštiny vyjadřuje v procentech množství drahého kovu obsaženého v plnohodnotných mincích.

6. Bullion

- b) Výraz označující zlatý či stříbrný prut, tyč či slitek. Z tohoto označení pochází také pojmenování bullionisté pro národohospodářský směr v 16. stol., který viděl bohatství státu v držbě drahých kovů. Jako bullionový zlatý standard (či standard zlatého slitku) se pak označuje měnový systém, v němž centrální banka směňuje své bankovky pouze za zlaté slitky.

7. Vinkulace

- a) V případě uplatnění vinkulace dojde k omezení volné dispozice se vkladem či pohledávkou. Například se užívala u vkladních knížek, kdy bylo možné vklad vybrat jen po splnění určité podmínky (např. odevzdání průkazního lístku nebo sdělení hesla). Pokud finanční ústav poskytne klientovi úvěr, může po něm např. požadovat vinkulaci jeho pojistek jako formu záruky.

8. Elektron

- b) Elektron je vůbec nejstarší slitinou (zlata a stříbra) užívanou pro výrobu mincí, neboť již v 7. stol. př. n. l. z ní panovník Lýdie nechal razit mince.

9. Giloš

- c) Giloše, což jsou geometrické, kruhové či elipsovité kresby a vzory, vznikají na speciálních gilošovacích strojích rytím do destiček. Tyto se pak užívají pro tisk cenných papírů, tzn. také papírových platidel. Počátky giloší (guilloche) jako ochranných prvků proti padělání sahají ve Francii do 70. let 18. století.

10. Lombard

- a) Jedná se o typ úvěru oproti zástavě movitých věcí, zejména zboží. Název pochází od italských bankéřů z oblasti Lombardie, kteří tento druh bankovního obchodu vyvinuli na konci středověku. Postupně se začal užívat i pro úvěr, v němž za zástavu sloužily cenné papíry.

— Když se řekne...

SADA 1 – POZNÁMKY

POKROČILÝ

Místo pro poznámky
